

Raadsvoorstel

Datum vergadering: 3 juli 2025
Agendapunt: 20
Onderwerp: Jaarstukken 2024, wijziging begroting 2025 en (ontwerp) begroting 2026 GGD Hart voor Brabant
Portefeuillehouder: wethouder Maarten Everling

Heesch, 20 mei 2025

Inleiding

De GGD HvB is een gemeenschappelijke regeling (GR). De GGD voert wettelijk verplichte taken uit voor 19 gemeenten op het terrein van de publieke gezondheid en de jeugdgezondheid. Deze taken maken onderdeel uit van het basistakenpakket. De GGD beschermen, bewaken en bevorderen de gezondheid van de inwoners van Nederland en heeft een aantal wettelijke taken, beschreven in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Hieronder vallen jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau en schoolarts), medische milieukunde, infectieziektebestrijding, gezondheidsmonitoren en gezondheidsvoorlichting.

Naast de wettelijke taken voert iedere GGD ook aanvullende (plus)taken uit. Deze plustaken kopen we lokaal in en zijn interventies aanvullend aan basispakket. Dit kan zijn omdat deze interventies extra nodig zijn of omdat we de interventies belangrijk vinden voor onze inwoners. Denk aan: Kansrijke Start, Mama kits, Inzet bij het Centrum voor Jeugd en gezin, Stevig Ouderschap, Gezonde School, Kind naar Gezond Gewicht.

Het beleid is gebaseerd op de toekomstvisie van de GGD Hart voor Brabant (HvB). Op basis hiervan en actuele ontwikkelingen geeft de GGD HvB haar kadernota en de begroting vorm. Het beleidsplan 2024 -2027 'Wij maken samen gezond gewoon' geeft hier verder vorm aan, 2026 is het derde jaar van de beleidscyclus.

Adoptieadvies

Voor de Gemeenschappelijk Regeling GGD is er geen vaste adoptiegemeente, de adoptiegemeente rouleert. De gemeente Den Bosch heeft het adoptieadvies voor de begroting 2026 en jaarstukken 2024 geschreven. In dit voorstel is het adoptieadvies (deels) overgenomen.

Eerdere besluitvorming

Op 20 februari gaf u een positieve zienswijze op de kadernota 2026 van de GGD HvB. Waarbij we de GGD HvB oproepen terughoudend te zijn met het ontwikkelen van nieuw beleid waaraan extra kosten zijn verbonden in verband met de slechte financiële vooruitzichten voor gemeenten.

De Kadernota 2026 "Wij maken samen gezond gewoon" was de eerste stap naar de begroting van de GGD voor 2026. Alle gemeenten gaven een positieve zienswijze hierop. Vervolgens heeft het Algemeen Bestuur van de GGD op 26 maart de kadernota definitief vastgesteld en hiermee de basis voor voorliggende begroting 2026.

Voorstel

1. Een positieve zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2026 GGD Hart voor Brabant - ambitieus met een sterke focus op preventie, samenwerking en duurzaamheid.
2. Kennis te nemen van de jaarstukken 2024 GGD Hart voor Brabant

Argumenten

- 1.1 *Preventie, het bevorderen en beschermen van de gezondheid zijn belangrijke taken van de GGD en sluiten aan bij ons Breed Maatschappelijk beleid (inclusief opdrachten vanuit het IZA en GALA)*

Doelstellingen van de GGD sluiten aan bij het Breed Maatschappelijk Beleid 2023-2028. De ambities van de GGD richten zich op preventie en samenwerking met partners om gezondheid "gewoon te maken". Ook wij vinden preventie noodzakelijk om de opgaven waar we voor staan in gezamenlijkheid aan te kunnen pakken. De GGD zet - net zoals wij dat doen in ons BMB- in op een maatschappelijke aanpak. Dat houdt in dat de GGD actief in gesprek wil gaan met inwoners om te ontdekken hoe zij meer regie kunnen nemen over hun gezondheid, en er wordt samengewerkt met gemeenten en partners om gezondheidsdoelen te bereiken.

- 1.2 *De zienswijzen van de deelnemende gemeenten over de Kaderbrief 2026 zijn verwerkt*
De gemeenten gaven in hun zienswijzen aandachtspunten mee. We zien terug dat de punten zijn verwerkt: zoals een duidelijke verbinding met het transitieplan en beleidsplan, benadrukken van de noodzaak van dekking van nieuwe taken binnen de eigen begroting en het erkennen van het belang van innovatie en persoonlijk contact. Daarnaast wordt de samenwerking met GGD West-Brabant en gemeenten omschreven.

- 1.3 *Het Algemeen Bestuur van de GGD stelt de begroting 2026 op 2 juli 2025 vast*
De behandeling van dit raadsvoorstel in de gemeenteraad vindt plaats op 3 juli 2025. Wij dienen na de behandeling van het raadsvoorstel in de commissie Maatschappij en Bestuur op 17 juni 2025 de zienswijze van gemeente Bernheze in zodat deze mee kan worden genomen in de besluitvorming van het AB op 2 juli 2025.

- 2.1 *Het jaarverslag 2024 geeft inhoudelijk het eerste jaar van de nieuwe toekomstvisie en beleidsplan 'Wij maken samen gezond gewoon' weer*

Het jaar 2024 was het eerste jaar van de nieuwe toekomstvisie en beleidsplan "Wij maken samen gezond gewoon". Hierin werkt de GGD samen met de GGD West-Brabant en andere partners om de publieke gezondheid te verbeteren. Er waren aanzienlijke financiële en personele uitdagingen, maar door maatregelen zoals een tijdelijke vacaturestop, werd een groot financieel tekort voorkomen.

- 2.2 *De jaarrekening sluit met een positief resultaat*

De GGD werd in 2024 in toenemende mate geconfronteerd met inhoudelijke, personele en financiële uitdagingen voor de toekomst. Door de druk op de publieke gezondheid, inhoudelijke uitdagingen waar alle zorgorganisaties voor staan, gestegen salarislasten, schaarste op de arbeidsmarkt en de daarmee samenhangende uitdagingen, werd helder dat de GGD in beweging moest komen: een transitie naar een toekomstbestendige GGD. Vanuit de gemeenten is hiervoor een transitiebudget beschikbaar gesteld om de gewenste transitie in te zetten. In 2024 is inmiddels een ombuiging van € 700.000,- binnen de eigen begroting gerealiseerd, onder andere door een forse besparing op de overhead, versterken van de samenwerking met andere GGD'en, taakherschikking en functiedifferentiatie in de jeugdgezondheidszorg. De besparingen lopen in de komende jaren verder op naar uiteindelijk € 2,2 miljoen in 2026.

De algemene reserve is er voor het opvangen van niet voorzienbare tegenvallers. De algemene reserve is ultimo 2024 aangevuld tot de ondergrens van 1,5 miljoen om deze risico's op te vangen. De vermogenspositie van de GGD HvB is verbeterd in 2024, met een stijging in de solvabiliteitsratio (ultimo 2023: 18,5% en ultimo 2024: 28,9%) en een positieve structurele exploitatieruimte. Hiermee kunnen we concluderen dat de GGD aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

De jaarrekening sluit met een positief resultaat van € 151.068,-. Het beleid is dat het resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve als deze daardoor onder het afgesproken maximum (5,2 miljoen) blijft. Het voorstel is daarom om het positieve resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. De accountant is voornemens een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid af te geven, mits de jaarrekening ongewijzigd wordt goedgekeurd door het algemeen bestuur.

Risico's

1.1 Grote gezondheidsuitdagingen en tegelijkertijd financiële druk

Gezondheid vormt de basis voor een goed en fijn leven. De GGD zet zich in om de gezondheid van inwoners te beschermen, te verbeteren en te bewaken. Zowel voor groepen (collectief) als voor individuen en zowel fysiek als online en digitaal. Ze hebben daarbij te maken met grote uitdagingen, niet iedereen heeft gelijke kansen op een goede gezondheid en een ongezonde leefstijl en leefomgeving zorgen voor meer ziektes. Tegelijkertijd vergrijsst de bevolking, is er minder (zorg-)capaciteit en daalt de vaccinatiebereidheid. Preventie is dé manier om deze gezondheidsuitdagingen aan te pakken.

1.2 Hogere kosten GGD mogelijk gevolgen voor afnemen plustaken

De omvang van plustaken kan veranderen zonder dat de GGD de organisatie hierop tijdig kan aanpassen. Dit risico neemt door het Ravijnjaar 2026 toe. De kans wordt groter dat gemeenten scherpe keuzes moeten maken over de plustaken die zij afnemen en het heeft (tijdelijke) consequenties voor de formatie van de GGD.

Financiën

De index voor 2026 is definitief vastgesteld op 2,57% wat leidt tot een extra bedrag van € 1,15 per inwoner ten opzichte van (de begroting) 2025. Voor het bepalen van de indexering wordt het systeem van de gemeente Tilburg gehanteerd als vastgesteld in de Gemeenschappelijke Regeling GGD Hart voor Brabant. Als uitgangspunt voor de begroting hanteren we, volgens afspraak, de geïndexeerde bijdrage 2025.

Omschrijving	Bedrag (€)
Gemeentelijke bijdrage basispakket vastgestelde begroting 2025	44,86
Aanpassingen contactschema RVP	PM
Gemeentelijke bijdrage basispakket 2025, per inwoner	44,86

Omschrijving	Bedrag (€)
Indexering 2026	1,15
Overheveling SPUK-regelingen naar gemeente	PM
Aanpassingen contactschema RVP (incidenteel)	PM incidenteel
Gemeentelijke bijdrage basispakket 2026 per inwoner	46,01

Op basis van het aantal inwoners op 1 september 2024 is de totale inwonersbijdrage in 2026 berekend op € 1.500.754,- voor het basispakket. De plustaken worden niet benoemd, omdat die per gemeente apart worden ingekocht. In de kadernota is voor 2026 een bedrag opgenomen van € 1.489.700,- voor het basispakket van de GGD. De meerkosten van € 11.054,- verwerken we in de begroting 2026.

Aanpassingen contactschema RVP

In 2025 worden verschillende wijzigingen doorgevoerd in het schema van het Rijksvaccinatieprogramma waarvoor de GGD extra kosten moet maken. In het gemeentefonds wordt incidenteel eenmalig extra gestort in 2025 ter overbrugging van schommelingen in de implementatiejaren van deze schemawijzigingen. Het ministerie van VWS geeft aan dat in 2025 een bedrag wordt toegevoegd aan het Gemeentefonds voor de periode 2025 t/m 2029. Voor gemeenten verloopt dit hierdoor nagenoeg budgetneutraal.

Overheveling SPUK-regeling naar gemeenten

In het regeerakkoord is opgenomen dat specifieke uitkeringen naar het gemeentefonds gaan met een korting van 10 %. Voor de GGD betreft dit onder andere specifieke uitkeringen voor seksuele gezondheid, middelen voor infectieziekte bestrijding en pandemische paraatheid. In de kadernota is opgenomen, dat als deze uitkeringen in 2026 daadwerkelijk worden overgeheveld naar het gemeentefonds (hierover is nog geen duidelijkheid gegeven door het rijk), de GGD dit zal vertalen naar de gemeentelijke bijdrage. Dit is in lijn met de wet gemeenschappelijke regelingen, waardoor dit voor de gezamenlijke gemeenten budgetneutraal verloopt en dus geen verhoging tot de bijdrage tot gevolg heeft.

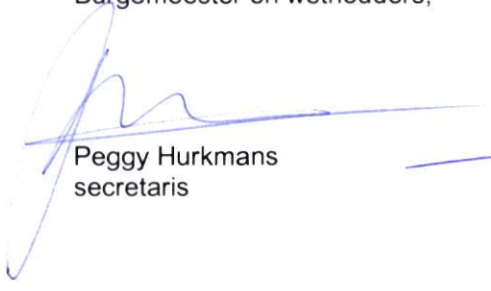
Communicatie en vervolgtraject

Na besluitvorming door de raad wordt een brief verzonden aan de GGD HvB met de zienswijze, zodat deze bij definitieve vaststelling wordt kan worden meegewogen. De begroting 2026 wordt vervolgens door het Algemeen Bestuur van de GGD HvB vastgesteld.

Vervolg

Er is afstemming geweest met de 19 regiogemeenten van de GGD Hart voor Brabant.

Burgemeester en wethouders,

Peggy Hurkmans
secretaris

Mark de Man
burgemeester

Bijlagen:

- Begeleidende brief Jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 GGD HvB
- Jaarstukken 2024 GGD HvB
- Ontwerpbegroting 2026 GGD HvB
- Cijfers per gemeente 2024 GGD HvB
- Accountantsverslag 2024 GGD HvB
- Accountants controle verklaring jaarrekening 2024 GGD HvB